

הליכות עולם

שבט חנוכה | עלון הלכתי מבית הוראה "צדק ומשפט" | עורך העלון: הרב יעקב ועקנין | 054-8420743

בנשיאות כ"ק אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א
ק"ק יבנאל

לרפואת כ"ק אדמו"ר רבי אליעזר שלמה בן מלכה שליט"א והרבנית יחנא שפרה בת סאסאי תחי'

לעילוי נשמת **אניטה חנה בת רגינה** ע"ה לעילוי נשמת **חיים בן מרים** ז"ל

נושא השבוע | בימים ההם בזמן הזה

מאת: העורך

עמלק גזרו על הגוף, להשמיד להרוג ולאבד, אך מי שמת יהודי יש לו עדיין עולם הבא, אך 'היוונים' מחפשים את הנפש היהודית, להרוג את הרוח ובכך לאבד את שני העולמות: עוה"ז, ועוה"ב - 'גדול המחטיאו יותר מן ההורגו', עם ישראל נמשלו לשמן שאינו מתערב עם מים, השמן מבידל בין ישראל לעמים, הוא תמיד צף ונשאר בבחינת 'הן עם לבדד ישכון' כוונת היוונים לטמאות את השמנים, לשבור את המחיצות המבדילות בין ישראל לעמים ע"י 'פשטו ידם בבנותיהם' - התבוללות, בארץ ובחור"ל, 'רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום' השמן תמיד יצוף, כל יתערב זר.

אף על פי שנס החנוכה היה לפני אלפיים שנה (מעל 250 שנה לפני חורבן בית שני), עדיין המלחמה לא נגמרה, ישנה אמירה בשם הבעש"ט "הקורא את המגילה למפרע - לא יצא", שאם קורה את המגילה כאילו מדובר בנס שהיה פעם - לא יוצא ידי חובה, וגם בנס חנוכה, מי שחושב שמדובר בנס שהיה פעם, אינו אלא טועה, כיוון שאותו אור, ואותם מלחמות לא פסקו לאורך כל ההיסטוריה, כמו שאנו אומרים 'בימים ההם בזמן הזה' הכל ממשיך 'בזמן הזה' כמו בימים ההם.

גזרו על התורה - סם החיים ("לשכחם תורתך"): "אין קוצץ בן קוצץ קוצצי לקוצץ" - קצצו וסגרו תקציבים (טמאו את השמנים) - את השמן קיומו של "נר מצווה ותורה אור", וכל זה, על מנת שהנר יכבה (היל"ת), אמנם כוללים רבים נסגרו ואברכים רבים פרשו או נותרו ללא מטה לחם, אך "נתת זדים ביד עוסיקי תורתך" - ממשלת רדיפת התורה קרסה בקול רעש גדול (כדברי הצדיק שהבטיח בשנת תשע"ד שהממשלה הנוכחית תיפול) - "חצי כלים" - רודפי הדת, "ואתם לא כלים" (עולם התורה) - נר יהדות התורה ממשיך להאיר באורח פלא "מי שאמר לשמן וידלק אומר לחומץ וידלק", על כל כולל שנסגר נפתחו כוללים חדשים ולא רק שהנר דולק, אלא 'מוסיף והולך', מתווספים ספסלים חדשים ע"י בנים חדשים ששבים לחיק אביהם, האש יוקדת ומתגברת "ומים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה" - היא אהבת עם ישראל לתורה, ועולם התורה ממשיך להתקיים ע"י פך קטן.

גזרו על השבת - יום החיים - היום שמחיה את כל השבוע. ולצערנו כל יום שומעים על עסקים נוספים שנפתחים בשבת, והשלטים "פתחו בשבת" נתלים בראש כל חוצות ללא בושט פנים.

גזרו על המילה: לבטל את 'חותם החיים' ברית המילה שהיא הקשר החזק ביותר בגוף עם הקב"ה, ע"י המצאת אבות הטומאה - האינטרנט, וכל תולדותיו (איפון, אייפד, פייסבוק, בלקברי ועוד) שמפיל רבבות בפגם הברית, מלחמת הקדושה עם מרחיקיה, ממשיכה עכשיו יותר מהעבר, ודווקא לפני שהטומאה נופלת היא מנסה להתגבר ע"י 'יוונים' חדשים בלבושים אחרים ובשמות אחרים, קליפת יוון גם היום לא מבקשת את הגוף, אלא את הרוח בבחינת 'תן לי הנפש והרכוש קח לך', המן וכל

עוד יש לומר שבשבירת כדי השמן ובפרצות בחומה כוונתם לשבור ולייאש אין לכם שום תקווה אתם כחרס הנשבר, ואת שלש עשרה פרצות שעשו בחומה (שלשה עשר גימט' אהבה) להראות שהאהבה בין עם ישראל לאבינו בטלה ח"ו, אך הצדיק מכריז "מי לה' אל" וכל הנשמות החלושות באות והצדיק לוקח את הנשמות השבורות ששבר היצר הרע, ומפיח בהם רוח תקווה חדשה, הצדיק מוצא בכל אחד 'פח שמן קטן' שעדיין נשאר טהור, 'נקודת היהדות' שעדיין נשארה טהורה בליבו של כל יהודי, מלהיב אותה באש להבת שללבת ואותו מעט מן האור, מסלק הרבה מן החושך, הצדיק סוגר את הפרצות ומוכיח שעדיין ה' אוהב אותך **ולכל אחד ואחת יש תקווה**, רק צריך התעוררות מלמטה, לסייע ביד הצדיק לסגור את הפרצות שעשו היוונים - הוא היצר הרע וחילולו, ובעיקר פרצת הצניעות - "לא יראה בך ערוות דבר ושב מאחוריך", ניכנס לעיגול שעושה הצדיק, עיגול שסוגר מכל הפרצות - "כל סביבותיך אמונה", נשאר בעיגול האמונה, ונצא להפיץ את אור האמונה לסלק את החושך היווני, היא תרבות יוון המשפיעה מבול כפירות ואפיקורסות, וכשניצוץ נדלק הרי שזה מוסיף והולך כפי שרואים שאור רבינו הולך ומתגבר - "האש שלי תוקד עד ביאת משיח".

שבת שלום וחנוכה שמח.

יעל בת א-ל בת לונה שתזכה למצוא את בן זוגה בקרוב ממש נחמן ישראל בן בת א-ל שמחה שיגדל לתפארת בתורה ובמידות טובות מתוך בריאות איתנה מזל טוב לאורלית בת שרה חיה לרגל יום הנישואין יוסף נחום ואשתו ברכה והצלחה בכל העניינים

הקדשות ואיחולים

אילן בן אילה רפ"ש
שושנה זוהרה בת צביה רפ"ש
חיים יוסף בן רוחמה רפ"ש
שלמה בן מזל רפ"ש

זמני השבת

הדלקת נרות: 16:14
לנוהגים 40 דק': 15:54
צאת השבת: 17:15
ר"ת: 17:46

אין לקרוא את העלון בשעת התפילה

יש לשמור על קדושת הגליון

בזיון - שעת רצון נדירה

מעשה שהיה: בדירת חדשה שרכשה דירה בבניין מיושב, הדירה הייתה עם תוכנית מאושרת להרחבת גדולה, ומהי? השכנה למעלה מתנגדת לתוכנית ההרחבה, אך מכיוון שרוב הדיירים חתמו 'התוכנית אושרה ע"י הוועדה, והקונה הרחיבה את הדירה שקנתה בהתאם לתוכנית, אך השכנה מעליה כעסה מאוד, והתחילה 'מסכת יסורים' לקונה החדשה, וכל יום או כל מפגש קבלה על כך בזיונות על הרחבת הדירה בניגוד לרצונה של השכנה מעליה, עד שפעם שכל דיירי הבנין חוזמו לחתונה, ושם השכנה הרעה-הגדישה ועל הסאה, ושפכה קיתונות של בזיונות על הדירת החדשה, באולם מול כל המוזמנים לחתונה, בתחילה עוד הבליגה הנרדפת אך מרגע לרגע אדמו פניה מכעס, וכשעמדה להחזיר לה מנה אחת אפיים, קפצה אליה אחת המוזמנות ובקשה "אני נשואה כבר עשרים שנה ולא זכיתי להיפקד, אנא אני מבקשת ממך ברכי אותי 'רחל בת לאה' בדרע של קיימא! אך הלב היה רותח מרגש נקמה, והיא רוצה 'להחזיר' לשכנה, ו'רחל בת לאה' הפצירה רבות עד שהמבוישת נענתה לרצונה חסמה פיה בכוחות אדירים, וברכה אותה 'רחל בת לאה' שתזכה השנה **לבן זכר** 'ולאחר תשעה חודשים מחתונה זו הטלפון מצלצל ועל הקו אשה, קוראים לי 'רחל בת לאה' ובזכותך נפקדתי בבן זכר את מזמנת לברית המילה שתערך ביום .... כמה גדול רגע זה, אך רגע הנקמה משכיח את מעלת 'הרגע הגדול'.

ומי שיזכה לעמוד בנוסיון כזה, לא לשכוח להזכיר את מוהרא"ש שליט"א והרבנית יחנא שפרה בת סאסאי לרפ"ש.

ושמעתי מעשה שארע באחד היישובים בצפון: על בעל שאשתו הייתה בארוע גדול והיא קבלה בזיונות על לא עוול בכפה, דבר שגרם לה לדמעות רבות ולנידודי שינה, והועיל בזיון זה להציל את בעלה, איך? וכיצד? בעלה הזומן לתקן תקלה על מבנה שנפל וחוט החשמל סיכן את האנשים, השעה שעת חשיכה, והוא עלה עם עוד עוזרים והם בדקו את הכבל המוביל למבנה, והרידו את המתג- שרטט, ותכנו את הכבל החשמלי קפלו את הכבל, והלכו לביתם, והנה בבקר כשבא לסדר את החשמל התברר לו, שהוא ניתק כבל אחר, וחתר את הכבל הלא נכון כשהיה בו חשמל, חי' זורם, וכל זמן החיתוך הקיפול ופיוני הכבל לצד, שמר עליו ה' יתברך שלא נגע בחוטים הגלויים, אחרת היה נגרם אסון כבד מאוד רח"ל, ובבקר כששמע מאשתו על הבזיונות שקבלה בזמן שהוא היה עסוק בחיתוך הכבל החשמלי, הבין למפרע שזכות הבלנת אשתו עמדה להצלתו.

מאת: הרב יעקב ועקנין

שאלה: אני מדליקה את החנוכה בשמן זית זך כשר לאכילה, האם מותר לי לאחר ההדלקה להשתמש בשמן זית שנשאר לטיבול המאכלים או שאסור כיוון שהוקצה למצוות?

תשובה: אם נרות החנוכה דלקו יותר חצי שעה, כבר יצאתם ידי חובת המצווה, ומותר לך להשתמש בשמן הנותר לכל צרכיו, כיוון שלא הוקצה למצוותו אלא כדי שיעור הצריך בלבד.

אך אם כבו הנרות תוך חצי שעה של חיוב, אסור לקחת את השמן זית לשימוש במאכלים. שזה הוקצה למצווה ואין לנו רשות להשתמש בשמן, ומכל מקום העלה מרן בעל חזון עובדיה שאם התנה בפרוש בשעה שנתן את השמן "שאם יכבו תוך זמן מצוותו, שיוכל ליהנות מהן", התנאי מועיל ויכול להשתמש בשמן לכל צרכיו. אפילו לטבל את הסלט (חז"ע חנוכה עמ' קט').

מעשה שהיה: ובאחד מלילי חנוכה נשמעו דפיקות בדלת והנה בפתח את הדלת עמד יהודי ובידו סלט ירקות! האיש סיפר שלאחר שהכין שמן בחנוכה על השיש מעדה אחת הכוסיות וצנחה ישירות לקערת הסלט האם נאסר הסלט כיוון שהנרות הללו קדש הן ואין לנו רשות להשתמש בהן? או שמא כיוון שהשמן הלך לאיבוד שעכשו לא ראוי להדלקה, אולי פקעה ממנו הקדושה?

תשובה: ניתן לתרץ בעיה זו מדברי ה'החזון עובדיה' שפסק "הזמנה לאו מילתא היא" ולכן אל"פ שהזמין את השמן להדלקת נרות חנוכה כיוון שעדיין לא הדליק את הנרות, זה לא נחשב הוקצה למצוותו, והסלט יהיה מותר.

אבל אם הדליק את נרות החנוכה בשמן, והשמן נשפך תוך חצי שעה להדלקה, שהוא מוקצה לצורך המצווה, אז אם יש בסלט פי ששים מהשמן שנשפך, הסלט מותר באכילה, אך אם אין פי ששים נגד הסלט, ישנה מחלוקת אם מותר להוסיף בסלט כדי שיהיה פי ששים ולהלכה פסק שם שכיוון שאיסורו של השמן הוא מדרבנן מותר להוסיף שמן כשר לבטלו שיהיה פי ששים, ולהשתמש בו לכל צרכיו (חז"ע, חנוכה בדין מותר השמן).

סוחט שלא מדעת

מאת: הרב יעקב ועקנין

טרם ימי חנוכה, העמיד שמעון למכירה ארזו עם 20 בקבוקי 'שמן זית למאור' בפרוזדור בית הכנסת, וליד הארז הניח קופה, ועליה פתק בו נכתב: "מחיר כל בקבוק 19 ש"ל". והנה עובר שם ראובן וחפץ מאוד היה לרכוש גם לעצמו בקבוק 'שמן זית למאור' לכבוד החנוכה, אלא שהכיס ריק אין בו כסף, והנה עלה רעיון בלבו: "הרי מי ששם את בקבוקי השמן זית האלו דעתו להרוויח: במודעה במקום 19 ש"ל ל-20, ואז ארוויח בקבוק אחד חינם, זה נהנה ואני לא חסר", כך עשה: כתב מודעה חדשה ללא ידיעת הבעלים, "מחיר בקבוק שמן זית הינו 20 ש"ל! לקח לעצמו בקבוק שמן זית ללא תשלום, ועוד באותו יום רכשו 19 אנשים את בקבוקי השמן, וכאשר בא שמעון בעל ארז השמן, מצא בקופה מה שיצפה להרוויח מהעסקה סך של-380 ש"ל. והוא לא ידע שמישהו שינה את המחיר מ-19 ש"ל ל-20 ש"ל. והנה בליל ראשון של חנוכה, לאחר קיום מצוות ההדלקה, סיפר ראובן לאשתו על הרעיון המבריק עם בקבוקי השמן זית, איך הרוויח 'ביושר' בקבוק שמן זית ללא פרוטה. אך האשה שהייתה יראת שמיים, טענה שמדובר בגזל ממש, ועליו להשיב את כספי הציבור - לכל רוכש - מניע חזרה שקל אחד. עוד בקשה האשה הצדיקה שיברר אצל פוסק האם יצאו ידי חובת הדלקת נרות חנוכה בלילה זה שהרי השמן שבידו מוקן ע"י גזל הציבור.

וענה הרב זלברשטיין שהנה בשו"ע חו"מ קפה"א: "כתב מרן, ראובן שנתן חפץ לשמעון ואמר לו מכור לי חפץ זה לא פחות ממאה ש"ל והלך שמעון ומכר חפץ זה במאתיים ש"ל, הדין שכל הסכום שייך לראובן המשלח, וביאר הסמ"ע שאע"פ שהמשלח אמר לו למכור במאה אנוחנו לא אומרים שאת היתרה ריוויח שמעון, אלא דינו כשליח שמכר דבר שאין לו קצבה, שהכל לראובן המשלח!

ולכאורה גם בנידון דידן שמעון הבעלים לא מינה את ראובן למכור את בקבוקי השמן שלו, ויכול לאמר לו "אין אדם עושה סחורה בפרתו של חברו!" ומצא שהתוספת שהוסיפו הרוכשים אינה שייכת לראובן שהערים עליהם וחיוב להחזיר את השקל הנוסף לקונים. וגם שמעון הבעלים לא ריוויח את השקל הנוסף שהרי הוא לא התכוון למכור את הבקבוק שמן 20 ש"ל אלא רק ב-19 ש"ל.

סיכום שלב א': ראובן עשה מעשה רע בכך שגזל את הציבור ששלמו שקל יותר מהנדרש. ועליו להפיש את הקונים המרומים ולהחזיר את התוספת שנבנתה ברמאות.

ולשאלה השנייה: האם ראובן ואשתו יצאו ידי חובת הדלקת נרות חנוכה כיוון שזה מצווה הבאה בעבירה? או כיוון שמצווה זו היא מדרבנן יצא בדיעבד? הנה בדין פסול 'מצווה שבאה בעבירה' במצוות שהם מדרבנן ישנה מחלוקת בין מרן לרמ"א האם מי שגזל לולב מחבירו אם יצא ידי חובה או לא? דעת מרן שלולב הגזול פסול רק ביום הראשון שחיובו מהתורה, אך בשאר הימים שנטילים לולב שזה מדרבנן יצא ידי חובה אך דעת רמ"א שלולב הגזול אי פסול כל שבעת ימי החג משום מצווה הבאה בעבירה! אז לכך הורה הרב זלברשטיין שליט"א שצריך להדליק את נר החנוכה שוב אך ללא ברכה וכן העלה להלכה ילקוט יוסף בהלכות חנוכה סימן תרעג "המדליק בשמן גזול יצא ידי חובתו בדיעבד אך אין לו לברך!"

מכאן נלמד להיזהר מכל מיני היתרים שזמזין לנו היצר הרע: "זה מותר", "זה נהנה וזה לא חסר", "הרווחתי ביושר" ועוד, שהרי המדרש אומר (שמות רבה כ"ב) "כל מי שידי מולוכות בגזל, הוא קורא לקב"ה ואינו עונה אותו, שתפילתו באה בעבירה. ובמדרש קהלת נאמר "סאה מליאה עוונות, מי מקטרג בראש כולן? הגזל!" והוא מעכב את התפילה. (מקור מתוך 'העורב נא')

אתם שואלים, רבני הקהילה עונים

שו"ת בהלכה

שאלה: ידוע שחנוכיית זהב, כסף, נחושה, נחשה להידור גבוה יותר מחנוכיית זכוכית שאלתי האם כוסות הזכוכית שבהם מניחים שמן בחנוכה, פוגמים בהידור של החנוכה או שיש להדליק בחנוכה עצמה ללא זכוכיות?

מאת: העורך

תשובה: אומנם יש הנהוגים להחמיר להניח את השמן זית בתוך כוסית החנוכה עצמה ללא שום כוסיות זכוכית, כדי שיחשב שהדליקו בחנוכה של כסף וכדו' ולא בחנוכיית זכוכית, אך רוב ככל הפוסקים חולקים וסוברים שנתנית השמן בכוסות הזכוכית לא מורידה מן ההידור, ונחשב שהדליק בחנוכיית עצמה ולא בחנוכה מזכוכית. וכן רואים 'מעשה רב' אצל 'כ"ק אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א להניח כוסות זכוכית בחנוכיית הכסף שלו, ולא חושש לדעות המתמירות בה, וזה נחשב 'למהדרין מן המהדרין'.

וכן נהג הגר"ע זצ"ל, וכן נוהג הראשלי"צ יצחק יוסף שליט"א. וכן נוהגים רוב ככל גדולי ישראל, וכן עמא דבר.

וכן שמענו מפי הגאון הגר"ל שטיימן שליט"א כשעלינו לביתו בבני ברק, ונשאלה שאלה זו, ושמענו מפיו שענה "שהמדליקים עם כוסות זכוכית נחשב למהדרין מן המהדרין, ואין כוס הזכוכית חוצצת או מורידה ממעלת החנוכה.

שאלה: האם מותר להדליק נרות חנוכה במקום אחד ולטלטלם למקום אחר, ומה הדין לגבי הדלקה ברכב, רכבת וכו'?

מאת: הרב אברהם נאור

תשובה: בצריך להדליק את נרות החנוכה במקום שיהיו מונחים שם כל החצי שעה של זמן החיוב, ואין להדליקם במקום אחד ולטלטלם כדי להניחם במקום אחר, כי חוששים שהרואה אותו מטלטל את הנרות יחשוב שהדליק אותם לצורך שימוש באור, ולא לנרות חנוכה.

אולם במקום צורך גדול יכול לטלטל את נרות החנוכה ממקום למקום, כיון שהיום מדליקים בחנוכה שניכרת לכל שנעשתה לשם מצוות חנוכה ולכן לא שייך כל כך החשש שיחשבו שהדליק לצורכו, ובפרט אם ניכר שמטלטל לצורך ואינו משתמש בה, כגון שמטלטל מחשש שתכבה או מחשש דלקה וכו'.

כל זה מדובר אם מטלטל את נרות החנוכה עצמם, אבל אם מדליק ברכב, רכבת, קרוואן נייד וכו', שהנרות עומדים במקום אחד אלא שהרכב זז, אין שום חשש שיחשבו שהדליקם לצורכו, ולכן מותר להדליק שם לכתחילה ברכב, אלא שרוב בני אדם יוצאים ידי חובה במה שמדליקים בבית בברכה, ומה שמדליקים ברכב הוא רק לפרסום הנס יותר, ובוודאי שאין לברך על זה, ורק מי שלא יגיע לביתו כל הלילה כגון שנוסע למקום רחוק ברכב או רכבת (כמו שמצוי בחו"ל שאפשר ליסוע ברכבת ימים שלמים) יכול להדליק שם נרות חנוכה בברכה.

מקורות: שו"ע א"ח תרע"ה ומשנ"ב, חז"ע, ילקוט יוסף, פסקי תשובות, נטעי גביראל.

שאלה: האם יש לקנות בית מזוזה שקוף שיראה שם ה' או שיש לקנות בית מעץ או ברזל?

תשובה: נקדים בדברי הבעש"ט שלא לקנות בית מזוזה מברזל מאותו טעם שלא להניף ברזל על מזבח, שמזוזה היא אריכות ימים ושנים - "למען ירבו ימיכם וימי בניכם" וברזל נברא לקצור ימיו של אדם, אך בית מזוזה מעץ או פלסטיק מותר.

ולגבי 'בית מזוזה' שקוף, מדברי התיקוני זוהר "דיתחזי לבר" משמע שצריך שיראה שם ש-ד-י כלפי חוץ, אך מאוד צריך להיזהר שלא יעשו דבר נגאי ליד מזוזה ששם ה' נראה כי אז מעורר דינים, וגם צריך להיזהר שלא תעבור ערווה או ילד ערום וכדו' ליד מזוזה זו, ולכן רבים נוהגים ב'בית מזוזה' -אטום, ומובא בשם הרב אלישיב זצ"ל בחוברת "לקט הלכות" שראוי שיראו את השם, המופיע בצד החיצון של המזוזה, וישתדל להקפיד בזה, לכל הפחות, במזוזה של הכניסה הראשית, אבל בחדרים הפנימיים יש לכסות את כולה, אם חוששים שיתגלו כנגדה מקומות המכוסים.

שאלה: על מי מוטל החיוב לקבוע מזוזות על השוכר או על המשכיר?

מזוזה חובת הדר היא, כמובא בשו"ע רצ"א סעי' ב'. ולכן על השוכר לדאוג למזוזות לבית ששוכר, ואינו יכול לדרוש מבעל הבית לתת לו בית עם מזוזות, ומכל מקום בשעה שעוזב את הדירה, אסור לו להוריד את המזוזות, משום שאין להשאיר בית בלי מזוזות מחמת סכנה כפי שהזכרנו בעלונים הקודמים, וגם אם שאל מזוזות מגמ"ח וצריך כבר להחזירם, עליו לקבוע במקומן מזוזות אחרות, עד שהדיירים החדשים שיגיעו לדירה, יקבעו מזוזות אחרות, ואז יוכל לקחת את המזוזות שלו או של הגמ"ח. ובכל זה אין חילוק אם עוזב את הדירה זמן רב לפני שנכנס הדייר החדש - לא מורידים מזוזות לפני שנקבעו מזוזות חדשות.

הגהה, סופרות, פסיקה בצורת האותיות, וחיידוש תעודות, אחראי ברסלב סנטר
הרב יעקב ועקנין
054-8420743

052-7245588
יוסף חיים
052-8735867
אליעזר שלמה

בחסות קבוצת י.א. מזרחי בע"מ
יזמות ובניה ביבנאל
• בניה עד קבלת המפתח
• משכנתאות
• טיפול בהיתרי בניה
יחס אישי ואדיב לכל אורך הדרך

טלפון:
052-7650389

חדש בבאר ברסלב
סוודרים לגברים
ובחורים במבחר דגמים

050-9388893

ר.מ.ה יבנאל חברה לבניה ויזמות בע"מ
אגף משכנתאות לציבור החרדי
אמינות, מקצועיות ועמידה בזמנים

שאלה: קרוב משפחה שלי יש ברגלו חולי "השושנה", ושמעתי סגולה שיש למרוח מהשמן שנשאר מהדלקת נרות של חנוכה וכך תעלה רפואה למכתו, האם מותר לו לעשות זאת?

מאת: הרב גד סולומון
תשובה: נפסק בהלכה בשלחן ערוך (סימן תרע"ז ס"ד), ששיורי השמן של חנוכה הינם מוקצים ואין להשתמש בהם שום שימוש אלא שורפם באש, אמנם כל זה בשמן שנותר אחר שנכבה הנר בתוך חצי שעה מהדלקתו, אולם אם דלק חצי שעה ונכבה אח"כ, מותר להשתמש בשמן הנותר לכל צרכיו, ואף שיש מחמירים גם בזה מ"מ לצורך רפואה מותר להשתמש בשמן, ועל הצד היותר טוב יש להתנות שאינו מקצה השמן שישאר לאחר חצי שעה.

ודורשי רשומות נתנו רמז לסגולה זו למחלת השושנה, מתוך הפיט "מעוז צור" - "ומנותר קנקנים, נעשה נס לשושנים".

ה' יתברך יעזור שבזכות חג החנוכה שמסוגל לרפואה, יתרפאו כל חולי עמו ישראל, ונשמע ונתבשר בשורות טובות.

מקורות: שו"ע (סימן תרע"ז ס"ד), מגן אברהם (סק"י), ועיין בספר אוצר פתגמים ושיות (עמ' ל"ח), שכך הורה רבי מאיר מפרימישלאן, וכן מוסרים בשמו של האדמו"ר מקאצק.

....

שאלה: במוצאי שבת חנוכה, מה קודם: הבדלה או הדלקת נרות החנוכה, והאם יש חילוק בין בית הכנסת לבית?

מאת: הרב גד סולומון
תשובה: בבית הכנסת המנהג שמדליקים נרות חנוכה ואח"כ מבדילים, ואל"ג שתדיר ושאינו תדיר תדיר קודם, מ"מ כיון שאפשר לקיים שניהם יש לאחר את ההבדלה משום שעדיף שהציבור יוציאו את השבת כמה שיותר מאוחר, אמנם כשמגיע לביתו צריך להבדיל קודם, ואח"כ להדליק את נרות החנוכה, שתדיר ואינו תדיר קודם.

מקורות: שו"ע סימן תרפ"א (ס"ב), ט"ז (סק"א), מ"ב (סק"ג), חזון עובדיה חנוכה (עמ' קפ"ב).

....

מסרת גיבורים ביד חלשים

מאת: הרב הלל אמדדי

בנוסח התפילה כתוב "מסרת גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, וזדים ביד עוסקי תורתך".

וידועה הקושיה: דבשלמא ד' ראשונים הם באמת ניסים למעלה מהטבע אך ג' אחרונים קשה האם הטמאים, והרשעים, והזדים, מחויבים להיות בטבע גבורים וחזקים יותר מהטהורים וצדיקים ועוסקים בתורה? לכאורה אדרבא מצד היושר למסור רשעים ביד צדיקים וכו'.

והתשובה היא כי מדרך הטבע אנשים טהורים הם בד"כ מעונינים ומפונקים, וממילא אינם יכולים ללחוץ נגד אויבים, כי במלחמה ההכרח לפעמים לאכול ולשתות כל מה הבנמצא, ולישן על הארץ, וכמ"ש בספר יוסיפון שהיה אז מלחמה גדולה בין מתתיהו ובניו ובין היוונים והיו ישראל צריכים להטמין עצמם במדבריות ובמערות.

לפ"ז אפשר לומר דגם ג' אלה הם נס.

א. טמאים ביד טהורים אע"פ שאין ההן רגילים להלחם וכו', כנ"ל

ב. רשעים ביד צדיקים שהרי ישראל הם רחמנים בני רחמים ובמלחמה צריכים להיות לפעמים אכזרים הנכונים לאבד הכל.

ג. זדים ביד עוסקי תורתך שהרי זדים זה בחינת ליצים כמ"ש דוד המלך זידים הליצוני עד מאד וכו',

ד. עוסקי תורתך ע"פ רוב אינם בקיאים בכל מיני התחכמות, וכמו שפירש רש"י על יעקב אבינו איש תם יושב אהלים, כל מי שאינו חריף לרמות נקרא איש תם, ובמלחמה הרי צריכים להיות מחוכמים בכל מיני תחבולות איך להתגבר על השונא כמ"ש בתחבולות תעשה לך מלחמה, ואעפ"כ ניצחו וממילא גם אלו נחשבים לניסים.

פירוש אחר

עוד אפשר לפרש שהרי ראינו שהיוונים גזרו עליהם ששה גזרות א. לבטל חודש, ב. שבת, ג. מילה, ד. שלא ישמרו טהרה (עיין גמ' מעילה י"ז ע"א), ה. שכל ארוסה תבעל לאגמון תחילה, ו. כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל.

וכשנצחום בטלו כל ה-ו גזרות.

וזה "מסרת גיבורים ביד חלשים" נגד מצות מילה שעל ידה הם חלשים, "רבים ביד מעטים" כנגד מצות נדה שעל ידה הם מעטים, "טמאים ביד טהורים" כנגד איסור עריות (בעניין אשה מאורסה) דכתיב בה טמאה כמ"ש ויעקב שמע כי טמא את דינה בתו, "רשעים ביד צדיקים" נגד מצות החודש שאמר ה' ללבנה צדיקים יקראו על שמך ויעקב הקטן, שמואל הקטן, דוד הקטן (חולין ס"ו:), "וזדים ביד עוסקי תורתך" נגד מצות שבת שלא ניתנו שבתות וי"ט אלא כדי לעסוק בתורה ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך, נגד מה שרצו שיפכרו בה' יתברך ולכן נאה לקראתו בשם "חשמונאי". שהוא ר"ת ח'זודש, ש'בת, מ'ילה, נ'דה, א'רוסה, י'חוד ה'.

